

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2009
V. volební období

771

Návrh

poslanců Libora Ambrozka, Vladimíra Dlouhého a Robina Böhnische

na vydání

zákona,

kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

ZÁKON

ze dne2009

kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění zákona č. 93/2004 Sb., zákona č. 163/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 216/2007 Sb. a zákona č. 124/2008 Sb. se mění takto:

1. V § 4 odst. 1 se za písmenem e) tečka nahrazuje čárkou a písmeno f) se zrušuje.
2. V § 10 odst. 3 větě třetí se slova „2 roky“ nahrazují slovy „5 let“.
3. V § 10 odst. 3 se věta čtvrtá nahrazuje větou: „Platnost může být na žádost oznamovatele prodloužena o 5 let, a to i opakovaně, pokud oznamovatel písemně prokáže, že nedošlo k podstatným změnám realizace záměru, podmínek v dotčeném území, k novým znalostem souvisejícím s věcným obsahem dokumentace a vývoji nových technologií využitelných v záměru.“.
4. V § 23 se za odstavec 9 vkládá nový odstavec 10, který včetně poznámky pod čarou č. 11a zní:

„(10) Občanské sdružení nebo obecně prospěšná společnost, jejímž předmětem činnosti je ochrana životního prostředí, veřejného zdraví a kulturních památek, nebo obec dotčená záměrem, pokud podala ve lhůtách stanovených tímto zákonem písemné vyjádření k dokumentaci nebo posudku, se může žalobou z důvodu porušení tohoto zákona domáhat zrušení navazujícího rozhodnutí vydaného v řízení podle zvláštních právních předpisů^{1a)}, postupem podle soudního řádu správního^{1a)}). Odkladný účinek žaloby je vyloučen.

^{1a)} § 65 až 78 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.“.

Dosavadní poznámka pod čarou č. 11a se označuje jako poznámka pod čarou č. 11b.

Dosavadní odstavce 10 až 13 se označují jako odstavce 11 až 14.

5. V příloze č. 1, kategorii II bodě 3.2 sloupci „ZÁMĚR“ se dosavadní text nahrazuje textem „Farma čtyř a více větrných elektráren nebo farma s menším počtem větrných elektráren (včetně samostatné větrné elektrárny) pokud její vzdálenost od nejbližší jiné větrné elektrárny nebo farmy větrných elektráren je menší než desetinásobek výšky tubusu, přičemž se počítá vyšší z obou tubusů.“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Posuzování vlivů na životní prostředí zahájené přede dnem účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

2. Doba platnosti stanovisek vydaných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona se posuzuje podle dosavadních právních předpisů.

3. Na řízení o vydání rozhodnutí nebo opatření nutných k provedení záměru zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použijí dosavadní právní předpisy.

Čl. III

Zmocnění k vyhlášení úplného znění zákona

Předseda vlády se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásil úplné znění zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), jak vyplývá ze zákonů jej měnících.

Čl. IV

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBEČNÁ ČÁST

I. Důvody předložení

Hlavním důvodem předložení poslaneckého návrhu novely zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, je zajištění plné kompatibility s právem Evropských společenství (ES). K novelizaci se přistupuje z důvodu nekompatibility české právní úpravy s ustanovením čl. 10a směrnice Rady 85/337/EHS o posuzování vlivů určitých veřejných a soukromých projektů na životní prostředí, v platném znění (tzv. EIA směrnice). V rámci řízení o porušení Smlouvy o založení ES byla ČR odůvodněným stanoviskem zaslaným Evropskou komisí dne 29. června 2007 vyzvána, aby přijala opatření k nápravě a dosáhla tak souladu s EIA směrnicí.

Problémem je konkrétně zajištění přístupu k právní ochraně všem subjektům uvedeným v čl. 10a EIA směrnice, které se zúčastnily procesu EIA. Evropská komise uvádí, že okruh účastníků procesu EIA není shodný s okruhem účastníků řízení povolujícího řízení (např. územního řízení). Vzhledem ke konstrukci žalobní legitimace podle soudního řádu správního (zákon č. 150/2002 Sb.) je pak důsledkem stav, kdy ne všechny subjekty spadající pod tzv. dotčenou veřejnost ve smyslu EIA směrnice mají přístup k právní ochraně, tedy možnost podat žalobu proti rozhodnutí o povolení záměru. Česká právní úprava je tak v rozporu s čl. 10a EIA směrnice, a to nejen přímo s textem, ale i se zde uvedeným cílem směrnice (poskytnout dotčené veřejnosti široký přístup k právní ochraně).

Vládní návrh novely zákona č. 100/2001 Sb. ve výše uvedeném smyslu byl obsahem sněmovního tisku 599. Tento návrh byl však při hlasování v rámci 3. čtení konaného dne 18. února 2009 Poslaneckou sněmovnou zamítnut.

Zajištění přístupu k právní ochraně všem subjektům uvedeným v čl. 10a EIA směrnice je však nadále nezbytné, jinak se ČR vystavuje vážnému riziku podání žaloby u Evropského soudního dvora ve velmi krátké době (příslušné kolegium při Evropské komisi rozhodující o podání žalob k Evropskému soudnímu dvoru zasedá několikrát ročně, nejbliže v březnu 2009).

II. Zhodnocení platného právního stavu

Dopisem ze dne 29. června 2007 zaslala Evropská komise (EK) České republice tzv. odůvodněné stanovisko, v němž upozornila na nekompatibilitu české právní úpravy s ustanovením čl. 10a EIA. Tento článek zní:

„Členské státy zajistí, aby v souladu s příslušnými předpisy vnitrostátního práva příslušníci dotčené veřejnosti, kteří:

a) mají dostatečný zájem, nebo v opačném případě

b) namítají porušování práva v případech, kdy to správní řád členského státu požaduje jako předběžnou podmínku,

měli možnost dosáhnout přezkoumání soudem nebo jiným nezávislým a nestranným orgánem zřízeným ze zákona a mohli tak napadat hmotnou nebo procesní zákonnost jakýchkoli

rozhodnutí, aktů nebo nečinnosti podléhajících ustanovením o účasti veřejnosti obsaženým v této směrnici.

Členské státy stanoví, v jaké fázi mohou být rozhodnutí, akty nebo nečinnost napadeny.

To, co představuje dostatečný zájem a porušování práva, určí členské státy v souladu s cílem poskytnout zúčastněné veřejnosti široký přístup k právní ochraně. K tomuto účelu je zájem jakékoli nevládní organizace, která splňuje požadavky uvedené v čl. 1 odst. 2, pokládán pro účely písmena a) tohoto článku za dostatečný. Pro účely písmena b) tohoto článku se předpokládá, že tyto organizace mají práva, která mohou být porušována.

Ustanovení tohoto článku nevylučují možnost předběžného přezkoumání správním orgánem a neovlivní požadavek, aby tam, kde to vyžaduje vnitrostátní právní řád, byly před předáním věci k soudnímu přezkoumání vyčerpány postupy správního přezkoumávání.

Každé takové řízení musí být spravedlivé, nestranné a včasné a nesmí být nepřiměřeně nákladné.

K dalšímu zlepšení účinnosti ustanovení tohoto článku členské státy zajistí, aby byly veřejnosti poskytnuty praktické informace o přístupu k postupům správního a soudního přezkoumání.“

Stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (tzv. stanovisko EIA) vydávané podle § 10 zákona č. 100/2001 Sb. není samostatně přezkoumatelné. Jak uvádí Evropská komise, podle české právní úpravy má možnost dosáhnout soudního přezkumu zákonnosti jakýchkoli rozhodnutí nebo nečinnosti učiněných během těch stádií řízení, během kterých je účast veřejnosti podle této směrnice možná, pouze úzký okruh účastníků řízení a nikoli tzv. dotčená veřejnost ve smyslu EIA směrnice. Ne všem subjektům spadajícím pod tzv. dotčenou veřejnost je tak zaručen přístup k právní ochraně, tj. možnost podat žalobu proti rozhodnutí o povolení záměru (územní rozhodnutí, stavební povolení, rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru apod.).

Podle zákona č. 100/2001 Sb. je stanovisko EIA odborným podkladem pro vydání rozhodnutí, popř. opatření podle zvláštních právních předpisů (§ 1 odst. 3 a § 10 odst. 3 zákona). Charakter stanoviska je tedy zcela specifický, neboť se nejedná ani o rozhodnutí, ani o závazné stanovisko ve smyslu platného správního řádu. Navíc proces posuzování vlivů na životní prostředí je zcela samostatným řízením, které není součástí povolovacího procesu (např. územního či stavebního řízení). Rovněž orgány, které zajišťují proces EIA a orgány, které vedou povolovací procesy jsou odlišné.

Ve vztahu k poskytování informací a účasti veřejnosti v procesu posuzování vlivů na životní prostředí je zákon č. 100/2001 Sb. plně kompatibilní s požadavky EIA směrnice. Právo vyjádřit se k dokumentům pořizovaným v průběhu procesu posuzování vlivů na životní prostředí má každý, tj. jakákoli fyzická či právnická osoba (blíže viz § 6 odst. 7, § 8 odst. 3, § 9 odst. 8 zákona č. 100/2001 Sb.). V rozporu s EIA směrnicí není skutečnost, že proces posuzování vlivů na životní prostředí není součástí povolovacího řízení, neboť čl. 2 odst. 2 EIA směrnice dává členským státům na výběr, zda posuzování vlivů na životní prostředí zahrnou do existujících povolovacích procesů nebo zda pro dosažení souladu s cíli směrnice zavedou procesy nové.

Vzhledem k tomu, že stanovisko EIA není rozhodnutím ve smyslu správního řádu, nemůže být samostatně napadeno žalobou. Protože je však podkladem pro vydání povolujícího rozhodnutí, lze každé takové stanovisko přezkoumat v rámci soudního přezkumu konečného rozhodnutí o povolení záměru. Judikatura Nejvyššího správního soudu (viz sp. zn. 1 As 39/2006, sp. zn. 1 As 13/2007) v tomto směru potvrzuje, že předpisy práva Společenství

nevyžadují samostatný soudní přezkum rozhodnutí, aktů a nečinností (tedy i stanoviska EIA), ale postačuje jejich přezkoumání v pozdější fázi (tj. v rámci přezkumu konečného rozhodnutí), pokud jsou zároveň splněny podmínky spravedlnosti, nestrannosti, včasnosti a finanční dostupnosti takového přezkumu. Nejvyšší správní soud dále uvádí, že v řízení o správní žalobě soud k žalobní námitce stěžovatele přezkoumá dle § 75 odst. 2 z hlediska procesního i hmotněprávního i zákonnost napadeného stanoviska žalovaného.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že v rámci vnitrostátního právního řádu lze zabezpečit právo na přezkum stanoviska. Co se týče aktivní legitimace k podání žaloby, je požadavkem EIA směrnice, aby tímto právem disponovali příslušníci tzv. dotčené veřejnosti (tedy nikoli veřejnost v obecném slova smyslu) splňující požadavky čl. 10a EIA směrnice. Pod pojmem „dotčená veřejnost“ je třeba rozumět „veřejnost, která je nebo by mohla být ovlivněna rozhodovacími řízeními pro oblast životního prostředí podle čl. 2 odst. 2, nebo která má na těchto řízeních určitý zájem; pro účely této definice se předpokládá, že nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí a splňující požadavky vnitrostátních právních předpisů mají na rozhodování ve věcech životního prostředí zájem“. Podle § 65 odst. 1 soudního řádu správního kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak. Dále podle odstavce 2 téhož ustanovení je k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu aktivně legitimován také ten účastník řízení, který není k žalobě oprávněn podle odstavce 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.

Obecná úprava účastnictví je uvedena v § 27 správního řádu, speciální pak v jednotlivých předpisech, které upravují povolování jednotlivých záměrů (stavební zákon, horní zákon apod.). Podle § 27 odst. 2 správního řádu jsou účastníky řízení též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. Tuto podmínku pak konkretizují speciální právní předpisy, a to zejména prostřednictvím existence vlastnického nebo jiného věcného práva. Účastníkem územního řízení je tak „vlastník pozemku nebo stavby, na kterých má být požadovaný záměr uskutečněn, není-li sám žadatelem, nebo ten, kdo má jiné věcné právo k tomuto pozemku nebo stavbě, nejde-li o případ uvedený v písmenu d)“ (§ 85 odst. 2 písm. a) stavebního zákona), účastníkem řízení o stanovení, změnách a zrušení dobývacího prostoru „fyzické a právnické osoby, jejichž vlastnická práva a jiná práva k pozemkům nebo stavbám mohou být rozhodnutím o stanovení dobývacího prostoru přímo dotčena“ (§ 28 horního zákona).

Co se týče nevládních organizací, ty bývají účastníky povolovacích řízení na základě § 27 odst. 3 věty první správního řádu („Účastníky jsou rovněž osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon“). Tuto zásadu obdobně formulují i zvláštní předpisy, např. podle § 85 odst. 2 písm. c) stavebního zákona jsou účastníky územního řízení „osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis“. Zvláštním právním předpisem je kromě zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 70) či zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (§ 115 odst. 6) také zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

III. Hospodářský a finanční dosah navrhované úpravy

Řešení bude mít dopad na dotčené obce, občanská sdružení a obecně prospěšné společnosti v podobě nákladů spojených se soudním řízením. Jedná se o poplatek 2 000 Kč, který je nutno uhradit při podání správní žaloby proti správnímu rozhodnutí. Příslušným soudem k podání této žaloby je krajský soud. V případě neúspěšné žaloby u krajského soudu je možno podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu za poplatek 3 000 Kč. Je-li však žalobcem nezisková organizace, jako např. občanské sdružení, může požádat o osvobození od soudního poplatku podle § 138 občanského soudního řádu. Soudy toto osvobození poměrně často uznávají.

V případě podání kasační stížnosti je třeba počítat i s náklady na advokáta. Toho nemusí mít pouze stěžovatelé, kteří jsou právníckými osobami a jsou zastupováni statutárním orgánem, zaměstnancem nebo členem s vysokoškolským právníckým vzděláním.

Je však nutné upozornit, že náklady na tato soudní řízení jsou dotčenou veřejností vynakládány již v současnosti, neboť v praxi se dotčená veřejnost následných řízení účastní, a to podle jiných předpisů, které jí toto účastenství přiznávají (např. § 70 zákona č. 114/1992 Sb.). Ve většině případů tak již žalobu mohou podávat i nyní.

Dopadem navrhované úpravy v praxi by mohl být vyšší počet podaných žalob dotčenou veřejností a s tím související vyšší náklady správních soudů. S ohledem na výše zmíněnou (viz též zvláštní část důvodové zprávy) již nyní v právním řádu upravenou možnost podání žaloby v případech občanských sdružení se však zvyšování těchto nákladů neočekává.

Ke zjednodušení oproti současnému stavu dochází v otázce již vydaných stanovisek EIA. Jednak dochází k prodloužení platnosti stanoviska ze 2 na 5 let. U mnohých záměrů (např. liniových staveb) je totiž v praxi obtížné připravit a shromáždit ve lhůtě 2 let veškeré podklady a stanoviska dotčených orgánů nezbytná pro zahájení navazujících řízení (zejména územního řízení). Rovněž se mění mechanismus v případech, kdy platnost stanovisek končí – napříště již nebude v těchto případech prováděno standardní zjišťovací

Zhodnocení souladu s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy a s ústavním pořádkem České republiky

Co se týče platných mezinárodních závazků ČR, relevantní je v této souvislosti Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (tzv. Aarhuská úmluva), která je pro ČR závazná od října 2004 (č. 124/2004 Sb. m. s.). EIA směrnice je jedním z předpisů, kterým se požadavky Aarhuské úmluvy přebírají do komunitární legislativy (ES jsou také smluvní stranou úmluvy). V souvislosti s přístupem dotčené veřejnosti k právní ochraně se konkrétně jedná o čl. 9 odst. 2 úmluvy.

Vzhledem k tomu, že čl. 10a EIA směrnice má téměř totožné znění jako čl. 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy, je předkládaným návrhem zákona zajištěno též dosažení plného souladu české právní úpravy s Aarhuskou úmluvou.

Návrh zákona je v plném souladu s ústavním pořádkem ČR.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K ČL. I

K bodům 1 až 3 (§ 4 a 10)

Platnost stanoviska EIA je zákonem stanovena na 2 roky ode dne jeho vydání. Zákon ale současně umožňuje platnost na žádost oznamovatele prodloužit o 2 roky, a to i opakovaně, nedošlo-li k podstatným změnám realizace záměru, podmínek v dotčeném území, k novým znalostem souvisejícím s věcným obsahem dokumentace a vývoji nových technologií využitelných v záměru (§ 10 odst. 3). Podle platné právní úpravy se tak děje v rámci zjišťovacího řízení, tj. je nutné zpracovat oznámení, které se způsobem uvedeným v § 7 zveřejní, resp. rozešle a každý se k němu může vyjádřit. V závěru zjišťovacího řízení pak příslušný úřad určí, zda-li je možné platnost stanoviska prodloužit nebo je-li vzhledem k nastalým okolnostem podle § 10 odst. 3 (např. došlo k podstatným změnám realizace záměru nebo podmínek v dotčeném území) nutné nové posouzení v celém procesu EIA.

Navržená úprava ruší provádění zjišťovacího řízení v případech prodloužení platnosti stanoviska – bude tak na investori, aby písemně doložil, že nenastaly okolnosti uvedené v § 10 odst. 3 zákona. V každé případě zůstává zachována zásada, že platnost stanoviska v těchto případech může (nikoli musí) být prodloužena.

Současně se prodlužuje zákonem stanovená doba platnosti stanoviska EIA ze 2 na 5 let.

K bodu 4 (§ 23 odst. 10)

Podle platného znění § 23 odst. 9 zákona občanské sdružení, obecně prospěšná společnost nebo obec dotčená záměrem se může stát účastníkem následného povolujícího řízení, pokud předloží vyjádření k oznámení, dokumentaci či posudku; dále pokud bude toto vyjádření zahrnuto do stanoviska, a pokud správní úřad nerozhodne, že veřejné zájmy hájené občanským sdružením nejsou dotčeny. Všechny tyto podmínky musí být splněny současně (poslední uvedená podmínka se týká pouze občanských sdružení). Poslední dvě uvedené podmínky považuje Evropská komise za restriktivní, neboť neumožňují dotčené veřejnosti přístup k právní ochraně zaručený čl. 10a EIA směrnice, a to i přesto, že aktivně vystupovala v procesu EIA.

Do § 23 nově vložený odstavec 10 zakládá v souladu s čl. 10a EIA směrnice aktivní žalobní legitimaci (možnost podat žalobu, v tomto případě podle § 65 soudního řádu správního) definovaným nevládním organizacím a obcím. Tyto subjekty budou moci napadnout u správního soudu povolující rozhodnutí, a to výhradně z důvodu porušení zákona č. 100/2001 Sb., nikoli z důvodů jiných. Podmínkou této žalobní legitimace je písemné vyjádření těchto subjektů v rámci procesu EIA (konkrétně k dokumentaci nebo posudku) v souladu se lhůtami stanovenými zákonem č. 100/2001 Sb.

Toto řešení bylo konzultováno s Evropskou komisí, která jej považuje za dostatečnou nápravu stávajícího rozporu české právní úpravy s čl. 10a EIA směrnice. Přijetí předložené novely tak povede k ukončení řízení o porušení Smlouvy ze strany Evropské komise a odvrátí hrozbu žaloby proti ČR u Evropského soudního dvora.

Přijaté řešení je tak z hlediska kompatibility s EIA směrnicí řešením minimalistickým a nezavádí nové nadbytečné požadavky. Je také nutno uvést, že předkládaným návrhem se nezavádí žalobní legitimace pro nevládní organizace, neboť ta již vyplývá z platných předpisů – v případech, že tyto organizace jsou účastníky příslušných řízení (územního, stavebního apod.) na základě jiných předpisů (zejména § 70 zákona č. 114/1992 Sb., § 115 odst. 6 zákona

č. 254/2001 Sb. apod.). Za stávajícího stavu je nicméně přístup k soudní ochraně nedostatečný v případě tzv. dotčené veřejnosti, která se vyjádřila v procesu EIA – a právě to je předkládanou novelou napravováno.

K bodu 5 (příloha č. 1)

Navrhuje se zvýšit limit pro zjišťovací řízení u větrných elektráren ze současných 500 kW a výšky tubusu 35 m, neboť stávající limit již neodpovídá trendu vývoje moderních větrných elektráren. Podle navrhovaného znění bude předmětem zjišťovacího řízení buď každá větrná farma čtyř a více větrných elektráren nebo menší větrné farmy včetně samostatných větrných elektráren, pokud budou v menší vzdálenosti než je desetinásobek výšky tubusu od nejbližší další větrné elektrárny. Podle platného znění zákona č. 100/2001 Sb. musí i tzv. podlimitní záměry projít zjednodušeným posouzením, zda mohou mít závažné vlivy na životní prostředí [§ 4 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 6 odst. 2 a 3]. Je tak vyloučeno riziko, že podlimitní záměr větrné elektrárny s případnými závažnými vlivy na životní prostředí nebude řádně posouzen.

K Čl. II

V souladu s principem právní jistoty je v přechodném ustanovení navrhováno, aby veškeré procesy, postupy a řízení zahájené před účinností tohoto zákona byly dokončeny podle stávajících právních předpisů. Týká se to jak správních řízení, tak i procesů EIA.

Přechodné ustanovení týkající se platnosti stanovisek je relevantní zejména pro případy stanovisek, u nichž v době nabytí účinnosti této novely již uplynuly 2 roky (příčemž povolení řízení nebylo zahájeno, proto se lhůta nepřerušuje) a zjišťovací řízení u nich např. již probíhá nebo proběhlo.

K Čl. III

Zákon č. 100/2001 Sb. byl od nabytí účinnosti (1. 1. 2002) již několikrát novelizován, předložený návrh je pátou novelou tohoto předpisu. Z tohoto důvodu se navrhuje zmocnit předsedu vlády, aby ve Sbírce zákonů vyhlásil jeho úplné znění.

K Čl. IV

Datum účinnosti je navrhováno ke dni vyhlášení, neboť je nutno co nejdříve zajistit plnou kompatibilitu s právem ES a tím se vyhnout hrozícímu podání žaloby proti ČR u Evropského soudního dvora.

V Praze dne 9. března 2009

Libor Ambrozek, v. r.

Vladimír Dlouhý, v. r.

Robin Böhnisch, v. r.

Platné znění zákona č. 100/2001 Sb. s vyznačením navrhovaných změn

§ 4

**Předmět posuzování vlivů záměru
na životní prostředí**

(1) Předmětem posuzování podle tohoto zákona jsou

- a) záměry uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu kategorii I a změny těchto záměrů, pokud změna záměru vlastní kapacitou nebo rozsahem dosáhne příslušné limitní hodnoty, je-li uvedena; tyto záměry a změny záměrů podléhají posuzování vždy,
- b) změny záměru uvedeného v příloze č. 1 k tomuto zákonu kategorii I, pokud má být významně zvýšena jeho kapacita a rozsah nebo pokud se významně mění jeho technologie, řízení provozu nebo způsob užívání a nejedná-li se o změny podle písmene a); tyto změny záměrů podléhají posuzování, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení,
- c) záměry uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu kategorii II a změny těchto záměrů, pokud změna záměru vlastní kapacitou nebo rozsahem dosáhne příslušné limitní hodnoty, je-li uvedena nebo pokud má být významně zvýšena jeho kapacita a rozsah, nebo pokud se významně mění jeho technologie, řízení provozu nebo způsob užívání; tyto záměry a změny záměrů podléhají posuzování, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení,
- d) záměry uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu, které nedosahují příslušných limitních hodnot, jsou-li uvedeny (dále jen „podlimitní záměr“) a příslušný úřad stanoví, že budou podléhat zjišťovacímu řízení; tyto záměry podléhají posuzování, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení,
- e) stavby, činnosti a technologie, které podle stanoviska orgánu ochrany přírody vydaného podle zvláštního právního předpisu^{2a)} mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptáčích oblasti; tyto stavby, činnosti a technologie podléhají posuzování, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení,
- ~~f) záměry, u nichž se žádá o prodloužení platnosti stanoviska podle § 10 odst. 3, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení podle § 7.~~

(2) Předmětem posuzování podle tohoto zákona dále není záměr, popřípadě jeho část, o kterém rozhodne vláda v případě nouzového stavu, stavu ohrožení a válečného stavu,³⁾ z naléhavých důvodů obrany nebo plnění mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána, a v případě, kdy záměr slouží k bezprostřednímu odvrácení důsledků nebo ke zmírnění nepředvídatelné události, která by mohla vážně ohrozit zdraví, bezpečnost, majetek obyvatelstva nebo životní prostředí. O záměrech, které podléhají posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice České republiky podle § 11, tak nelze stanovit. U záměru vyloučeného podle věty první tohoto odstavce je vláda povinna

- a) o tomto rozhodnutí spolu s odůvodněním informovat přiměřeně podle § 16 veřejnost,
- b) zvážit možnost jiného posouzení jeho vlivu na životní prostředí za účasti veřejnosti a o výsledcích tohoto posouzení informovat podle § 16 veřejnost,
- c) před vydáním rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů^{1a)} informovat Evropskou komisi o důvodech vyloučení podle věty první tohoto odstavce a poskytnout jí informace zveřejněné v rámci případného posouzení podle písmene b).

^{2a)} § 45h a 45i zákona č. 114/1992 Sb., ve znění zákona č. 218/2004 Sb.

³⁾ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti státu, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.

§ 10

**Stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru
na životní prostředí**

(1) Příslušný úřad vydá na základě dokumentace, popřípadě oznámení, posudku a veřejného projednání podle § 9 odst. 9 a vyjádření k nim uplatněných stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (dále jen „stanovisko“) ve lhůtě do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro vyjádření k posudku. Náležitosti stanoviska jsou uvedeny v příloze č. 6 k tomuto zákonu.

(2) Příslušný úřad zašle stanovisko do 7 pracovních dnů od jeho vydání oznamovateli, dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům. V téže lhůtě zveřejní stanovisko na internetu a zajistí jeho zveřejnění podle § 16.

(3) Stanovisko je odborným podkladem pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů.^{1a)} Stanovisko předkládá oznamovatel jako jeden z podkladů pro navazující řízení nebo postup podle těchto předpisů. Platnost stanoviska je ~~2 roky~~ **5 let** ode dne jeho vydání. ~~Platnost může být na žádost oznamovatele prodloužena o 2 roky, a to i opakovaně, nedošlo-li k podstatným změnám realizace záměru, podmínek v dotčeném území, k novým znalostem souvisejícím s věcným obsahem dokumentace a vývoji nových technologií využitelných v záměru.~~ **Platnost může být na žádost oznamovatele prodloužena o 5 let, a to i opakovaně, pokud oznamovatel písemně prokáže, že nedošlo k podstatným změnám realizace záměru, podmínek v dotčeném území, k novým znalostem souvisejícím s věcným obsahem dokumentace a vývoji nových technologií využitelných v záměru.** Tato lhůta se přerušuje, pokud bylo zahájeno navazující řízení podle zvláštních právních předpisů.^{1a)}

§ 23

Ostatní společná ustanovení

(1) Příslušný úřad, dotčené správní úřady a dotčené územní samosprávné celky jsou povinny dokumenty zpracované v rámci posuzování podle tohoto zákona zpřístupnit podle zvláštních právních předpisů.⁶⁾

(2) Odpadl-li nebo změnil-li se důvod posuzování, příslušný úřad v posuzování nepokračuje a ukončí jej.

(3) V případě důvodných pochybností o záměru a o zařazení záměru do příslušné kategorie nebo do příslušného sloupce podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu, popřípadě o rozsahu dotčeného území je rozhodující vyjádření ministerstva, které musí být vydáno nejpozději do 15 dnů ode dne doručení podnětu k vyjádření ministerstvu.

(4) Ministerstvo si v odůvodněných případech může vyhradit posuzování záměru nebo koncepce, k jejichž posouzení je příslušný orgán kraje. Ministerstvo může v odůvodněných případech po dohodě s orgánem kraje přenést posuzování záměru podle § 21 písm. c) nebo posuzování koncepce podle § 21 písm. d) na orgán kraje, pokud to může přispět k rychlosti a hospodárnosti posouzení.

(5) Dotčeným správním úřadem při posuzování vlivů na životní prostředí podle tohoto zákona je z hlediska vlivů na veřejné zdraví Ministerstvo zdravotnictví pro záměry a koncepce přesahující rámec kraje a územně příslušné krajské hygienické stanice v ostatních případech.

(6) Dotčeným správním úřadem při posuzování vlivů na životní prostředí podle tohoto zákona z hlediska záměrů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, kategorii I bodě 2.5, bodech 3.2 až 3.5 a kategorii II bodě 3.5 je Státní úřad pro jadernou bezpečnost.

(7) Příslušný úřad může upustit od posuzování záměru v případě, kdy je provedení záměru nutné ke zmírnění nebo odvrácení důsledků událostí, které závažně a bezprostředně ohrožují životní prostředí, zdraví, bezpečnost nebo majetek obyvatelstva. Povinnosti uvedené v § 4 odst. 2 písm. a) až c) zde platí obdobně.

(8) Příslušný úřad uchovává veškeré podklady zpracované při posuzování vlivů na životní prostředí podle tohoto zákona po dobu 10 let od vydání stanoviska. Po uplynutí této lhůty se postupuje podle zvláštních právních předpisů.¹⁰⁾

(9) Místně příslušná jednotka občanského sdružení nebo obecně prospěšné společnosti, jejímž předmětem činnosti je ochrana veřejných zájmů chráněných podle zvláštních právních předpisů,¹¹⁾ (dále jen „občanské sdružení“) nebo obec dotčená záměrem se stává účastníkem navazujících řízení podle zvláštních právních předpisů,^{1a)} pokud

a) podala ve lhůtách stanovených tímto zákonem písemné vyjádření k oznámení, dokumentaci nebo posudku,

b) příslušný úřad ve svém stanovisku podle § 10 odst. 1 uvedl, že toto vyjádření zcela nebo zčásti do svého stanoviska zahrnul, a

c) správní úřad rozhodující v navazujícím řízení nerozhodl, že veřejné zájmy, které občanské sdružení hájí, nejsou v navazujícím řízení dotčeny.

(10) Občanské sdružení nebo obecně prospěšná společnost, jejímž předmětem činnosti je ochrana životního prostředí, veřejného zdraví a kulturních památek, nebo obec dotčená záměrem, pokud podala ve lhůtách stanovených tímto zákonem písemné vyjádření k dokumentaci nebo posudku, se může žalobou z důvodu porušení tohoto zákona domáhat zrušení navazujícího rozhodnutí vydaného v řízení podle zvláštních právních předpisů^{1a)}, postupem podle soudního řádu správního^{11a)}. Odkladný účinek žaloby je vyloučen.

~~(10)~~ **(11)** Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob a průběh veřejného projednání, zveřejňování informací a stanovisek a postupu při zajištění zpracování posudku podle tohoto zákona.

~~(11)~~ **(12)** Na území hlavního města Prahy

a) působnost, kterou tento zákon svěřuje orgánu kraje, vykonává Magistrát hlavního města Prahy,

b) úkony, které podle tohoto zákona provádí obec, zabezpečuje městská část hlavního města Prahy.

~~(12)~~ **(13)** Na řízení podle tohoto zákona se nevztahuje správní řád,⁸⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

~~(13)~~ **(14)** Hodnocení důsledků plánů a záměrů na území evropsky významných lokalit a oblastí ochrany ptactva podle zvláštního právního předpisu není tímto zákonem dotčeno.

¹¹⁾ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^{11a)} § 65 až 78 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Příloha č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb.

KATEGORIE II (záměry vyžadující zjišťovací řízení)

ZÁMĚR	Sloupec A	Sloupec B
1.1 Trvalé nebo dočasné odlesnění plochy od 5 do 25 ha.		X
1.2 Restrukturalizace pozemků v krajině, využívání neobdělávaných pozemků nebo polopřirozených oblastí k intenzivnímu zemědělskému využívání, uvedení zemědělské půdy do klidu na ploše od 10 ha.		X
1.3 Vodohospodářské úpravy nebo jiné úpravy ovlivňující odtokové poměry (např. odvodnění, závlahy, protierozní ochrana, terénní úpravy, lesnicko-technické meliorace, atd.) na ploše od 10 do 50 ha.		X
1.4 Úpravy toků a opatření proti povodním významně měnící charakter toku a ráz krajiny.		X
1.5 Chov hospodářských zvířat s kapacitou od 50 do 180 dobytčích jednotek (1 dobytčí jednotka = 500 kg živé hmotnosti).		X
1.6 Rybníky určené k chovu ryb s obsádkou při zarybnění nad 10 t živé hmotnosti.		X
1.7 Přehrady, nádrže a jiná zařízení určená k zadržování nebo k akumulaci vody a v ní rozptýlených látek, pokud nepřísluší do kategorie I a pokud objem zadržované nebo akumulované vody přesahuje 100 000 m ³ nebo výška hradící konstrukce přesahuje 10 m nad základovou spárou.		X
1.8 Odběr vody nebo převod vody mezi povodími nebo mezi dílčími částmi povodí, pokud je množství odebírané nebo převáděné vody od 10 do 100 mil. m ³ za rok, nebo pokud dlouhodobý průměrný průtok v povodí, odkud se voda převádí, je od 200 do 2 000 mil. m ³ za rok v případě, že objem převedené vody přesahuje 5 % tohoto průtoku; čerpání podzemní vody nebo umělé doplňování zásob podzemní vody v objemu od 1 do 10 mil. m ³ za rok.		X
1.9 Čistírny odpadních vod s kapacitou od 10 000 do 100 000 ekvivalentních obyvatel, kanalizace od 5 000 do 50 000 napojených obyvatel nebo průmyslové kanalizace o průměru větším než 500 mm.		X
2.1 Těžba uhlí nad 100 000 t/rok.	X	
2.2 Lignit – těžba nad 200 000 t/rok.		X
2.3 Těžba a úprava rud včetně odkališť, kalových polí, hald a odvalů (chemické, biologické a jiné technologie).	X	
2.4 Zvýšení povrchové těžby nerostných surovin nad 1 000 000 tun/rok.	X	
2.5 Těžba nerostných surovin 10 000 až 1 000 000 tun/rok; těžba rašeliny na ploše do 150 ha.		X

2.6 Těžba v korytech nebo údolních nivách vodních toků.		X
2.7 Úprava černého a hnědého uhlí – vsázka 1 až 3 mil. tun/rok.		X
2.8 Odkaliště, kalová pole, haldy a odvaly při úpravě nerudných surovin.		X
2.9 Budování podzemních prostor pro skladování nebo umístění technologických zařízení (provozů) od 10 000 m ³ .	X	
2.10 Zneškodňování odpadů ukládáním do přírodních nebo umělých horninových struktur a prostor.		X
2.11 Hloubkové vrty pro ukládání radioaktivního nebo nebezpečného odpadu, hloubkové vrty geotermální, hloubkové vrty pro zásobování vodou u vodovodů, s výjimkou vrtů pro výzkum stability půdy.	X	
3.1 Zařízení ke spalování paliv o jmenovitém tepelném výkonu od 50 do 200 MW.	X	
3.2 Větrné elektrárny s celkovým instalovaným výkonem vyšším než 500 kWe nebo s výškou stojanu přesahující 35 metrů. Farma čtyř a více větrných elektráren nebo farma s menším počtem větrných elektráren (včetně samostatné větrné elektrárny) pokud její vzdálenost od nejbližší jiné větrné elektrárny nebo farmy větrných elektráren je menší než desetinásobek výšky tubusu, přičemž se počítá vyšší z obou tubusů.		X
3.3 Vodní elektrárny s celkovým instalovaným výkonem výroby nad 50 MWe.	X	
3.4 Vodní elektrárny s celkovým instalovaným výkonem výroby od 10 MWe do 50 MWe.		X
3.5 Zařízení ke zpracování a skladování radioaktivního odpadu (záměry neuvedené v kategorii I).	X	
3.6 Vedení elektrické energie od 110 kV, pokud nepřísluší do kategorie I.	X	
3.7 Produktovody pro dopravu plynu, ropy, páry a dalších látek o délce větší než 5 km a průměru 300 – 800 mm (včetně dálkových vodovodů), pokud nepřísluší do kategorie I.		X
3.8 Zásobníky zemního plynu a jiných hořlavých plynů s kapacitou nad 10 000 m ³ .	X	
3.9 Povrchové zásobníky fosilních paliv s kapacitou nad 10 000 t.		X
4.1 Průmyslové provozy na zpracování železných kovů, včetně válcování za tepla, kování kladivy a pokovování; provozy na tavení, včetně slévání či legování, neželezných kovů kromě vzácných kovů, včetně recyklovaných produktů – kovového šrotu, jeho rafinace a lití.		X
4.2 Povrchová úprava kovů a plastických materiálů včetně lakoven, od 10 000 do 500 000 m ² /rok celkové plochy úprav.		X
4.3 Strojírenská nebo elektrotechnická výroba s výrobní plochou nad 10 000 m ² - výroba a opravy motorových vozidel, drážních vozidel, cisteren, lodí, letadel; testovací lavice motorů, turbin nebo reaktorů; stálé tratě pro závodění a testování motorových vozidel; výroba železničních zařízení; tváření výbuchem.		X
5.1 Impregnace dřeva při použití chemických látek v množství od 1 000 t/rok.		X

5.2 Výroba dřevovláknitých, dřevotřískových, pilinových desek nebo překližek a dých s kapacitou od 10 000 m ² /rok.		X
5.3 Výroba nábytku s kapacitou vstupu suroviny nad 10 000 m ³ /rok.		X
5.4 Textilní úpravny nebo barvírny se spotřebou vybraných nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků (vysoce toxických, toxických, zdraví škodlivých, žíravých, dráždivých, senzibilizujících, karcinogenních, mutagenních, toxických pro reprodukci, nebezpečných pro životní prostředí) ^{11a)} nad 3 000 t/rok.		X
5.5 Kozelužny s kapacitou zpracované vstupní suroviny nad 10 000 t/rok.		X
5.6 Polygrafické provozy se spotřebou vybraných nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků (vysoce toxických, toxických, zdraví škodlivých, žíravých, dráždivých, senzibilizujících, karcinogenních, mutagenních, toxických pro reprodukci, nebezpečných pro životní prostředí) ^{11a)} nad 1 t/rok.		X
5.7 Průmyslové závody na výrobu papíru a lepenky (projekty nezařazené v kategorii I).		X
5.8 Zařízení na výrobu a zpracování celulózy.		X
6.1 Průmyslová výroba keramických produktů vypalováním, zejména střešních tašek, cihel, žáruvzdorných cihel, dlaždic, kameniny nebo porcelánu s kapacitou od 25 000 t/rok.		X
6.2 Výroba stavebních hmot a výrobků neuvedených v kategorii I ani v předchozím bodě s kapacitou nad 25 000 t/rok; zařízení na výrobu azbestu a výrobků obsahujících azbest (záměry neuvedené v kategorii I).		X
6.3 Výroba skla, skelných a umělých vláken s kapacitou nad 10 000 m ² /rok nebo nad 7 000 t/rok.		X
6.4 Zařízení k tavení nerostných látek, včetně výroby minerálních vláken s kapacitou od 7 000 t/rok.		X
6.5 Obalovny živičných směsí.		X
7.1 Výroba nebo zpracování polymerů a syntetických kaučuků, výroba a zpracování výrobků na bázi elastomerů s kapacitou nad 100 tun/rok.	X	
7.2 Výroba mýdel, surfaktantů, detergentů a nátěrových hmot nad 200 t/rok.		X
7.3 Ostatní chemické výroby s produkcí od 100 t/rok.		X
7.4 Zařízení pro skladování ropy nebo ropných produktů s kapacitou 5 000 až 100 000 t.	X	
7.5 Zařízení pro skladování ostatních chemických látek neuvedených v kategorii I ani v kategorii II s kapacitou od 5 000 t nebo od 1 000 m ³ .		X
7.6 Ostatní zařízení k výrobě oxidu titaničitého (záměr neuvedený v kategorii I v bodě 7.8).	X	
8.1 Výrobní nealkoholických nápojů s kapacitou od 50 000 hl/rok výrobků.		X
8.2 Pivovary s kapacitou od 100 000 hl/rok výrobků a sladovny s kapacitou od 50 000 t/rok výrobků.		X
8.3 Škrobárny s kapacitou od 50 000 t/rok výrobků.		X
8.4 Lihovary nebo pálenice s kapacitou od 5 000 hl/rok výrobků.		X
8.5 Droždárny s kapacitou výroby droždí od 1 000 t/rok.		X

8.6 Cukrovarny s kapacitou zpracované suroviny od 150 000 t/rok.		X
8.7 Výroba rostlinných nebo živočišných olejů nebo tuků s kapacitou od 20 000 t/rok výrobků.		X
8.8 Zpracování mléka od 50 000 hl/rok.		X
8.9 Balírny a konzervářské závody s kapacitou od 100 000 t/rok výrobků.		X
8.10 Výroba cukrovinek a sirupů s kapacitou od 10 000 t/rok.		X
8.11 Jatka, masokombináty a zařízení na zpracování ryb (včetně výroby rybí moučky a rybích olejů) s kapacitou od 5 000 t/rok výrobků.		X
9.1 Novostavby, rozšiřování a přeložky silnic všech tříd a místních komunikací I. a II. třídy (záměry neuvedené v kategorii I).		X
9.2 Novostavby (záměry neuvedené v kategorii I), rekonstrukce, elektrizace nebo modernizace železničních drah; novostavby nebo rekonstrukce železničních a intermodálních zařízení a překladišť.		X
9.3 Tramvajové, podzemní nebo speciální dráhy včetně lanovek.		X
9.4 Vodní cesty včetně jezů a ostatních vzdouvacích zařízení a mol pro nakládání a vykládání na břeh nebo přístavy pro vnitrozemskou vodní dopravu.	X	
9.5 Letiště se vzletovou a přistávací dráhou do 2 100 m.		X
10.1 Zařízení ke skladování, úpravě nebo využívání nebezpečných odpadů; zařízení k fyzikálně-chemické úpravě, energetickému využívání nebo odstraňování ostatních odpadů.		X
10.2 Krematoria.		X
10.3 Odkaliště, kalová pole, haldy a odvaly, pokud nejsou uvedeny v jiném bodě této přílohy.		X
10.4 Skladování vybraných nebezpečných chemických látek a chemických přípravků (vysoce toxických, toxických, zdraví škodlivých, žíravých, dráždivých, senzibilizujících, karcinogenních, mutagenních, toxických pro reprodukci, nebezpečných pro životní prostředí ^{11a)}) a pesticidů v množství nad 1 t; kapalných hnojiv, farmaceutických výrobků, barev a laků v množstvích nad 100 t.		X
10.5 Skladování železného šrotu (včetně vrakovišť) nad 1000 t.		X
10.6 Skladové nebo obchodní komplexy včetně nákupních středisek, o celkové výměře nad 3000 m ² zastavěné plochy; parkoviště nebo garáže s kapacitou nad 100 parkovacích stání v součtu pro celou stavbu.		X
10.7 Sjezdové tratě, lyžařské vleky, lanovky a související zařízení.		X
10.8 Sportovní areály na ploše nad 1 ha, golfové hřiště, motokrosově, cyklokrosově a cyklotrialové areály mimo území chráněná podle zvláštních právních předpisů.		X
10.9 Rekreační přístavy na jachty a malé čluny.		X
10.10 Rekreační a sportovní areály, hotelové komplexy a související zařízení v územích chráněných podle zvláštních právních předpisů ¹²⁾ .	X	

^{11a)} Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ Například zákon č. 114/1992 Sb., zákon č. 138/1973 Sb. a zákon č. 20/1987 Sb.

10.11 Rekreační areály, hotelové komplexy a související zařízení na ploše nad 1 ha.		X
10.12 Stálé kempy a místa na karavany s celkovou kapacitou nad 50 ubytovaných.		X
10.13 Tématické areály na ploše nad 5000 m ² .		X
10.14 Záměry uvedené v kategorii I určené výhradně nebo převážně k rozvoji a zkoušení nových metod nebo výrobků.	X	
